

Závěry Rady ze dne 27. listopadu 2009 o podpoře tvůrčí generace – rozvíjet tvořivost a inovativní schopnost dětí a mladých lidí prostřednictvím kulturních projevů a přístupu ke kultuře

(2009/C 301/08)

RADA EVROPSKÉ UNIE

PŘIPOMÍNÁJÍC politické souvislosti této problematiky, které jsou uvedeny v příloze těchto závěrů,

BEROUC NA VĚDOMÍ

— dlouhodobé výzvy, jimž čelí Evropská unie a její občané a k nimž patří zejména:

— potřeba zachovat celosvětovou konkurenceschopnost způsobem, který je udržitelný a podporuje sociální začlenění,

— dopad na zajištění zaměstnanosti a sociální péče, který je důsledkem stárnutí obyvatelstva a současných migračních toků,

— potřeba podporovat mezikulturní dialog založený na uznání kulturní rozmanitosti ve světě, který je stále více multikulturní a vzájemně propojený a který se vyznačuje rychlou komunikací, mobilitou osob a globalizací trhů,

— potřeba reagovat na novou znalostní a komunikační společnost, která se projevuje neustálým vývojem komunikačních technologií a rychlou výměnou informací a potřeba překlenout rozdíly v oblasti digitálních technologií uvnitř členských států EU i mezi nimi.

DOMNÍVÁ SE, že

— úspěšná reakce na tyto dlouhodobé výzvy vyžaduje dlouhodobou perspektivu, která se zaměří na rozvoj tvořivosti a inovativních schopností dětí a mladých lidí a vybaví je dovednostmi a schopnostmi pro řešení těchto problémů.

POUKAZUJE NA TO, že:

— roste poptávka po tvořivosti, inovativních přístupech, přizpůsobivosti a pokročilých komunikačních schopnostech pracovníků a že je třeba rozvíjet přizpůsobivost a podnikavost,

— přístup k různým způsobům kulturního projevu, uměleckých projevů a uměleckých děl a kontakt s nimi od útlého věku je důležitý pro osobní rozvoj, identitu, sebeúctu a pocit sounáležitosti člověka, a pro to, aby děti a mladí lidé získali mezikulturní znalosti a další dovednosti důležité pro sociální začlenění, aktivní občanství a budoucí zaměstnatelnost,

— účast na uměleckých a kulturních činnostech, včetně přímého kontaktu s umělci může posílit tvořivý a inovativní potenciál všech dětí a mladých lidí prostřednictvím podněcování tvůrčího myšlení, představivosti a vlastního projevu,

— podpora kultury a kulturních projevů ve školách a jiných vzdělávacích zařízeních, jakož i neformálních vzdělávacích prostředích, a to jak v podobě konkrétních předmětů, tak přitažlivých výukových koncepcí propojujících různé oblasti vědění, napomáhá plnému rozvoji jednotlivce, motivovanosti a zdokonalování učení a rozvoji tvořivosti a inovativních schopností,

— tzv. „digitální generace“ Evropy, která je jak tvůrcem, tak i spotřebitelem kultury, která, má-li příležitost, je ve velké míře schopná využívat potenciál nových médií a digitálních technologií,

— děti a mladí lidé nemají rovnocenný přístup ke kultuře a kulturnímu dědictví obecně, a zejména k prostředkům na tvorbu a získávání zkušeností v oblasti kultury, a stávající hospodářský útlum může možnosti přístupu ke kultuře pro děti a mladé lidi dále omezit,

S NÁLEŽITÝM OHLEDEM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY URČUJE TĚCHTO ŠEST PRIORIT S CÍLEM PODPOŘIT TVOŘIVOU GENERACI V EVROPSKÉ UNII:

1. Zahrnout téma „děti a mladé lidi“ do příslušných politik za účelem podpory kultury

Členské státy a Komise:

i) by se měly zabývat konkrétními potřebami dětí a mladých lidí, včetně mladých kulturních pracovníků, v rámci stávajících i budoucích politik, programů a opatření, zejména v oblasti kultury a médií, se zaměřením na iniciativy určené k podnícení jejich potenciálu pro tvořivost.

ii) by měly dále rozvíjet partnerství mezi oblastí kultury a dalšími oblastmi politiky zaměřenými na podněcování inovací (např. v oblasti vzdělávání a výzkumu, mládeže, zaměstnanosti a sociálních věcí, podnikání, hospodářského růstu a udržitelného rozvoje), přičemž by ve vhodných případech měly být plně využívány stávající struktury a programy.

2. Co nejlépe využít možnosti odvětví vzdělávání k podpoře tvořivosti prostřednictvím kultury a kulturního projevu

Členské státy by měly:

- i) podporovat širší přístup ke kultuře a kulturním projevům v rámci formálního i neformálního vzdělávání, zejména prostřednictvím strukturovaných a strategických partnerství na institucionální a politické úrovni. Je třeba se zaměřit na podněcování tvořivosti, inovačních schopností a rozvoje mezikulturních a dalších klíčových schopností pro celoživotní učení, jako jsou kulturní povědomí a projev, u dětí a mladých lidí.
- ii) podněcovat tento proces například prostřednictvím zvláštní odborné přípravy a dalšího vzdělávání pro učitele a jiné osoby pracující v oblasti vzdělávání, kultury a mládeže. Tento proces lze rovněž zdokonalit využíváním moderních vzdělávacích metod a nástrojů, včetně nástrojů založených na informačních a komunikačních technologiích (IKT) a prostřednictvím většího důrazu na takové oblasti, jako je vzdělávání v oblasti umění a kulturní povědomí. Součástí práce s mládeží mohou být také různé „mimoškolní“ činnosti na podporu kultury a tvořivosti.

3. Podněcovat kulturní zařízení (např. muzea, knihovny, galerie, divadla) k lepší práci s dětmi a mladými lidmi a tato zařízení podporovat

Členské státy by měly:

- i) podporovat kulturní zařízení na všech úrovních v jejich úsilí o intenzivnější práci s dětmi a mladými lidmi a o usnadnění přístupu k veřejným kulturním obsahům, například prostřednictvím digitalizačních programů a vzdělávacích činností, včetně využití IKT, jakož i prostřednictvím interaktivních řešení aktivního zapojení dětí a mládeže.

Členské státy a Komise by měly:

- ii) nadále podporovat rozvoj evropské digitální knihovny Europeana a výměnu zkušeností mezi členskými státy ohledně jejich politik v oblasti digitalizace a přístupu veřejnosti ke kulturnímu obsahu, zejména s cílem oslovit děti a mladé lidi.

4. Podporovat prostřednictvím kultury nadání a tvořivost jako součásti postupů sociálního začlenění zaměřených na děti a mladé lidi

Členské státy a Komise by měly:

- i) podporovat vrozené nadání všech dětí a mladých lidí a rozvíjet tvořivost zařazením kultury do strategií a programů sociálního začlenění zaměřených na děti a mladé lidi, kteří mají méně příležitostí, a to včetně zdravotně postižených.

5. Podporovat lepší přístup ke kultuře využíváním IKT, a to pro všechny děti a mladé lidi

Členské státy by měly:

- i) i nadále, s vynaložením rozumných nákladů, usilovat o podporu lepšího přístupu ke kultuře a kulturním projevům na základě využívání IKT. Takové úsilí by se mělo týkat všech dětí a mladých lidí a vybavit je dovednostmi v oblasti komunikace a médií, aby mohli plně využívat možností, které nabízejí digitální technologie, a současně by mělo podporovat větší povědomí o právech a povinnostech v oblasti duševního vlastnictví a soukromí a jejich pochopení.

6. Usnadnit výměnu osvědčených postupů a rozvíjet „poznatkovou základnu“ v této oblasti

Za účelem podpory rozvoje politik založených na poznatcích v této oblasti:

by členské státy a Komise měly:

- i) prostřednictvím stávajících struktur podpořit a usnadnit výměnu příkladů osvědčených postupů v souvislosti s výše uvedenými prioritami, zejména pokud jde o otevřenou metodu koordinace v oblasti kultury.

Komise by měla:

- ii) podpořit a usnadnit vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů prostřednictvím stávajících struktur, jako jsou platformy občanské společnosti a vnitřní meziútvarové mechanismy.

Členské státy by měly:

- iii) podporovat navazování kontaktů a využití hodnocení s cílem podpořit rozhodování a zlepšit další opatření.

VOZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY

V rámci svých příslušných pravomocí společně usilovaly o zajištění toho, aby tyto závěry měly vliv na probíhající práce v rámci evropského programu pro kulturu a pracovní plán pro kulturu na období let 2008–2010.

PŘÍLOHA

POLITICKÉ SOUVISLOSTI

Při přijímání těchto závěrů Rada odkazuje především na:

- 1) Úmluvu OSN o právech dítěte (1989), která stanoví právo dětí na kulturu;
- 2) plán Unesco pro vzdělávání v oblasti umění, Lisabon, 6. až 9. března 2006;
- 3) doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení;
- 4) sdělení Komise ze dne 10. května 2007 o evropském programu pro kulturu v globalizovaném světě a usnesení Rady ze dne 16. listopadu 2007 o evropském programu pro kulturu, jakož i závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu na období let 2008 až 2010, které zahrnují mezi pět akčních prioritních oblastí podporu přístupu ke kultuře, především prostřednictvím součinnosti se vzděláváním, zejména v oblasti umění;
- 5) rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. prosince 2008 o Evropském roku tvořivosti a inovací;
- 6) závěry Rady ze dne 24. května 2007 o přínosu kulturního a tvůrčího odvětví k dosažení lisabonských cílů, které poukazují na skutečnost, že kulturní činnosti a tvorby hrají rovněž zásadní úlohu v podpoře inovace a technologie a jsou hlavním motorem udržitelného rozvoje v budoucnosti;
- 7) usnesení Rady ze dne 15. listopadu 2007 Novými dovednostmi k novým povoláním a sdělení Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století, přijaté Komisí dne 2. července 2008, které uvádí děti a mládež – budoucnost Evropy – mezi prioritami;
- 8) závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady ve dnech 13. a 14. března 2008, v nichž byl jako klíčový faktor dalšího růstu uznán plný rozvoj potenciálu evropských občanů pro inovace a tvořivost na základě evropské kultury a špičkové kvality v oblasti věd;
- 9) závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mezikulturních kompetencích;
- 10) sdělení Komise ze dne 27. dubna 2009 Strategie EU pro mládež – investování do mládeže a posílení jejího postavení. Obnovená otevřená metoda koordinace přístupu k problémům a příležitostem mládeže a usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009, kterým se přijímá obnovený rámec pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže (2010–2018).

Studie a konference

1. studie o vlivu kultury na tvořivost a studie o přístupu mladých lidí ke kultuře, které byly vypracovány na žádost Evropské komise;
 2. studie provedená v rámci sítě Eurydice o vzdělávání v oblasti umění a kultury na školách v Evropě (2009);
 3. studie o přínosu mnohojazyčnosti k tvořivosti (16. července 2009);
 4. studie s cílem vytvořit v členských státech, kandidátských zemích a zemích EHS soupis osvědčených postupů spojujících kulturu se vzděláváním (2004);
 5. konference o Podpoře tvůrčí generace konaná v Göteborgu ve dnech 29. a 30. července 2009.
-